

**SK
GN**

**DEZE BROCHURE IS
BESCHERMD DOOR
AUTEURSRECHTEN DIE
DIENEN TE WORDEN
GERESPECTEERD.
GELIEVE CONTACT OP TE
NEMEN MET HET
GEZELSCHAP EN MET
ALMO**

Slapend Rijk

Mathijs F Scheepers naar "Unterleuten" van Juli Zeh.
VERSIE VOOR FRANSE VERTALING

Lichtcue 1 zaallicht

Lichtcue 2 start klokken
Audio cue Daft P. & 8 klokken
VO op

VO

Dit is het begin van een nieuw tijdperk.

Eindelijk is de 20^e eeuw voorbij, dat tijdperk van collectieve waanzin. We zijn in de 21^e eeuw aangekomen, het tijdperk van onvoorwaardelijk egocentrisme.

Als het geloof in het goede verzaakt, wordt het vervangen door het geloof in het eigene. Daartegen in verzet komen heeft even weinig zin als in opstand komen tegen een natuurwet.

We voelen ons goed. We zijn niet langer solidair. We zijn nog altijd Sisyphus maar een Sisyphus die heeft begrepen dat de berg kopen de oplossing van het probleem is.

Een Don Quichotte die heeft besloten zijn eigen windmolens te bouwen in plaats van ten strijde te trekken tegen die van een ander.

Cue: in uit
Lichtcue 4 aanvang, na voice over
Videocue: Icoon 1: DORP

HOOFDSTUK 1: SLAPEND RIJK

1.

In het huis van Jule en Gerhard. Buiten zit bij de rokende autobanden Schaller op een plank die op twee lege olievaten rust. Hij rookt en staart wezenloos voor zich uit. Af en toe gooit hij een nieuwe band op het vuur.

JULE

Dat beest heeft ons in zijn macht. Dat is nog erger dan die rook en die stank. Ik kan er niet meer tegen.

GERHARD

Het heeft geen enkele zin om je zo op te winden, lieveling. Als je iemand haat dan erger je je op den duur aan alles wat die persoon doet.

JULE

Wil je nu zeggen dat ik van dat beest van hiernaast moet leren houden? En dat het dan okee is dat hij ons leven verkloot?

GERHARD

Ik bedoel dat je er niet zo op moet fixeren. Als je je zo opwindt ben je daar zelf het slachtoffer van, niemand anders ...

JULE

We zitten hier al vier dagen opgesloten in ons eigen huis. Hij rookt ons gewoon uit. We kunnen niet in de tuin, we kunnen geen raam open zetten. Zelfs 's nachts kunnen we geen raam open doen omdat dat beest van een Schaller die vuren de hele nacht aanhoudt.

GERHARD

Je weet hoe de mensen hier zijn, in de DDR had je vroeger geen milieubewustzijn. Iedereen verbrandt hier zijn afval zoals het hem uitkomt.

JULE

We weten allebei dat wat die vent aan het doen is niks te maken heeft met vuilverbranding.

GERHARD

Iedereen boort putten achter zijn huis, tapt grondwater af, zet schuren waar dat niet mag. De mensen denken dat het bos hier een motocrosscircuit is. Dat daar kemphanen broeden dat interesseert niemand. ...

JULE

Het gaat hier voor één keer eens niet over jouw kemphanen. Het gaat over dat beest dat mijn dochter aan het vergiftigen is.

XXXXXXXXXX

Linda "tekent" een plattegrond in het zand.

LINDA

Ik heb hier een huis gekocht. Ik zal het eens tekenen. Dit is het huis. Daarachter staat een oude graanschuur. Daarnaast een natuurgebied, de Unterleutense Heide. Die graanschuur ga ik uitbouwen. Hier komt de box voor de fokhengst. Daar de zadelkamer. Daar de loopstal voor de

veulens. Daarachter het gedeelte voor de merries. En dit is de tuin. En voorbij de tuin niks anders dan grond, grond, grond! Dat stuk (hier, tot hier, tot aan de bomenrij, tot aan de gracht, en weer tot bij ons huis) is van een speculant, een zekere meneer Meiler. Dat moet ik overkopen. Anders kan ik hier niet beginnen fokken.

xxxxxx

Alles is stil. Oef. Dan drinkt hij alles zelf op en begint nieuwe glazen te prepareren. Net wanneer die klaar zijn, begint Sophie weer te huilen. Jule begint weer over en weer te lopen met de baby.

GERHARD

We moeten Sofietje in haar bedje leggen. Ze is oververmoeid.

JULE

Ze huilt omdat haar slijmvliezen geïrriteerd zijn door die giftige dampen.

GERHARD

Maar de lucht hierbinnen is toch niet zo erg. Geef ze gewoon even aan mij.

JULE

Denk je dat jij haar beter kan dragen misschien?

GERHARD

Natuurlijk niet.

JULE

Jij gaat naar de Vogelwacht Unterleuten, zet de ramen open en gaat aan je bureau zitten. Of je maakt een leuke wandeling door je natuurgebied. Ik zit hier wel de hele dag. Met Sophie. Binnen. In deze gaskamer. Dag en nacht. Besef je dat?

GERHARD

Je wilt gewoon niet geholpen worden. Je laat mij niks doen.

JULE

Je kan wel iets voor mij doen.

GERHARD

Wat dan?

JULE

De politie bellen.

GERHARD

Daar hebben we het al over gehad.

JULE

Als ik dan iets vraag, dan doe je het niet.

GERHARD

Ik heb de politie al eens gebeld. Tegen de tijd dat ze hier waren had Schaller zijn vuur uitgedaan. Ik wil niet nog eens belachelijk gemaakt worden.

JULE

Dan klaag je dat beest aan!

GERHARD

Unterleuten heeft de DDR overleefd. De mensen hier weten hoe ze de staat van hun lijf moeten houden. Problemen lossen ze hier onder elkaar op.

JULE

Het kan toch niet zo zijn dat we niets kunnen doen?

GERHARD

We gaan er iets aan doen. Vanavond. Op de dorpsvergadering.

JULE

Weet je wat?

GERHARD

Wat?

JULE

Je kunt Schaller het best vermoorden.

xxxxx

Video cue: Live Lifeblog Shaller
VO op

Camera in de aarde, Schaller legt hoofd naast de camera en spreekt recht in de lens, met een grote serieux.

SCHALLER

Welkom bij van schit tot Schaller.

Jouw wekelijkse Pimpvlog. Mijn naam is Harry Schaller.

Je kent mij misschien van vorige pimpvlogs:

Waarom niet vaatwassen in je warme bad en van Grasmachien naar Wasmachien.

VOICE OVER (Lois)

Schaller heeft een tijd geleden een zwaar auto-ongeval gehad. Sindsdien herinnert hij zich niets meer. Zijn handigheid is hij gelukkig niet kwijtgespeeld. Tot groot vermaak van zijn duizenden pimpvlogvolgers.

SCHALLER

Vandaag zal ik jullie tonen hoe we - in extreme omstandigheden en met huis tuin en keukenmateriaal een band van de velg verwijderen: ook wel de Peruviaanse velgverwijdering genoemd. Wat hebben we nodig? Een willekeurig takje, een portie gezond verstand en 3 koffielepeltjes.

XXXXX

Videocue: livecam uit

LINDA

Meneer Meiler! Aangename kennismaking!

MEILER

Mevrouw Franzen, de enige reden dat ik hier in Unterleuten onder andere dat stuk land achter huis heb gekocht is omdat ik het kon. Ik ga mij niet met de particuliere belangen van iedere afzonderlijke buur bezig houden. Ik heb daar geen zin in en ik wil dat ook niet proberen.

LINDA

Houdt u van paarden, meneer Meiler?

MEILER

Paardrijden is een sport waarbij ik zelfs tijdens de Olympische Spelen wegzap. En trouwens die beesten boezemen mij ontzag in.

LINDA

Als mannen ontzag zeggen, bedoelen ze angst.

MEILER

Dat is correct.

LINDA

U wil niet weten hoeveel paardenbezitters geen idee hebben hoe ze met die dieren moeten omgaan.

MEILER

En dus u leert mensen "fluisteren" of zo ...

LINDA

Paardentaal is een lichaamstaal. Het paard heeft een verfijnd gevoel voor de kleinste fysieke signalen. Het leest voortdurend je lichaam, je gebaren, je bewegingspatronen, of je gespannen bent. Omdat de meeste mensen zich nauwelijks bewust zijn van hun lichaam, sturen ze een soort Chinees uit naar het paard. Het paard raakt daardoor in de war. En wie in de war is, raakt al snel in paniek. Eigenlijk train ik mensen, niet dieren. Mensen moeten leren hun gedachten, hun lichaam en hun adrenaline onder controle te houden. Angst niet alleen verbergen, maar zelfs niet voelen.

MEILER

U kunt mensen leren om geen angst te voelen?

LINDA

Ik leer mensen om de baas te zijn. Wie een ander zijn wil oplegt, kent geen angst. De vraag is: wie beweegt wie? De mens moet het paard bewegen, niet andersom.

Kijk: als je van voren op het paard afloopt, gaat het achteruit. Kom je van opzij, dan gaat het paard opzij. Kom je van schuin achter, dan gaat het paard vooruit. Omgekeerd zal het paard automatisch volgen als de mens plaats voor hem maakt. Op die manier ontstaat na verloop van tijd een dans. Wie deze dans beheerst, is de leider. Niet alleen in de paardenwereld.

MEILER

Mooi.

(LOIS: POOOOSSTTT)

XXXX

Videoocue: livecam aan

LINDA

Zeer geëerde mevrouw Linda Franzen, hierbij delen we u het volgende mee:

1) De Vogelwacht Unterleuten heeft aanwijzingen dat u een gebouw wilt wijzigen aan de rand van de Unterleutense Heide, waar zich de laatste broedplekken van de kemphanen bevinden. Door bouwkundige veranderingen in hun blikveld kunnen de kemphanen zich levenslang gestoord voelen. Wij zullen uw bouwplannen dan ook melden bij Bouw -en Woningtoezicht.

2) Verder hebben wij aanwijzingen dat u voornemens bent uw grondgebied af te rasteren. Daarvoor is een vergunning nodig. En bovendien bestaat het gevaar dat de kemphanen zich dodelijk verwonden in of tegen deze afrasteringen. Ook in dezen zullen wij adviseren de vergunningsaanvraag niet te verschaffen.

Met vriendelijke groet,
Gerhard Fliess.

Linda staat aan de grond genageld.

XXXXX

SCHALLER

Nu zal ik, samen met jullie, ontdekken hoe we, temidden van de onherbergzame Peruviaanse hoogvlaktes, het rubber van het metaal kunnen scheiden...

VO (marjan)

Sinds Schaller zijn geheugen is kwijtgespeeld, houdt Miriam haar vader vanop grote afstand in de gaten. Te vaak bij hem langsgaan bevalt Schaller niet en zo stelt ze vooral zichzelf gerust. Het is aandoenlijk om zien hoe ze hem soms urenlang kan observeren.

Schaller zet de camera iets hoger zodat de band nu duidelijk te zien is en er een beetje ruimte is voor het experiment. Hij steekt secuur het takje tussen velg en band en draait vlotjes een cirkel rond het metaal. Daarna haalt hij 3 koffielepeltjes uit zijn achterzak, stopt die op 3 plaatsen en wil het rubber van de velg liften... de lepeltjes geven mee en buigen haast onmiddellijk. Zucht. Impasse.

SCHALLER *onzeker tot de camera*

In theorie zouden de lepels de functie van de traditionele bandenlifter moeten overnemen, maar in de praktijk lijkt dit ... *zucht*... niet altijd te willen lukken... Goodverd...

weent. Grijpt ijzeren staaf en mept op de band, vergeet dat er een camera op staat. It's personal:

Zo zijn we niet getrouwd he vriend! Altijd gezever. Waarom?? Ik - geef - nooit - op! Begrepen? En je moet zelf maar zien of je dit nu als een triomf beschouwt.

Neemt de camera op herpakt zich en zegt indringend in de lens:

SCHALLER

Liefste pimpvlogvolgers. Ook bij van Shit naar Schaller lopen de dingen niet altijd zoals ze zouden moeten lopen... Goed, volgende week meer pimpshit met: van sixpack tot pennezak.

Mijn naam, is Harry Schaller

Klikt de camera uit en trekt een pintje open, gooit zijn sigaret in de band, staart leeg uit de ogen naar de rook die uit de brandende band opstijgt en toast richting buurman...

Videocue:
Shaller kijkt raar naar telefoon, dan uitdoen (beeld naar icoon)

VO MATHIJS

Gombrowski is de pater familias van Unterleuten en onafscheidelijk van zijn hond Fidi. Met harde hand leidt hij de Agrarica, het enige bedrijf dat Unterleuten nog heeft. Maar Gombrowski's machtige positie heeft ook zijn nadelen.

VO af

GOMBROWSKI

Soms wil ik gewoon stoppen met al die onzin en u de zaak laten overnemen Betty. Dan kunt gij u bezig houden met al die shit.

BETTY

Dat meent ge toch niet?

GOMBROWSKI

Binnenkort kan de Agrarica de boeken dicht doen. De melkprijzen zijn te laag, er wordt constant gesneden in de landbouwsubsidies. En sinds de crisis zorgt het ministerie van financiën ervoor dat de prijzen voor landbouwgrond beetje bij beetje verhogen.

Heel mijn leven is een strijd voor de Agrarica, voor Unterleuten, terwijl de rest van de wereld niks anders doet dan mij tegenwerken. Ik kan het woord politiek niet meer horen. Politiek dat zijn de onnozelaars die een bedrijf zoals de Agrarica kapot bezuinigen om dan 20 werklozen te moeten onderhouden. Politiek dat zijn verveelde westerlingen die meer in vogels dan in mensen geïnteresseerd zijn. Politiek, dat is een vage dorpsvergadering waar Kron mij en de Agrarica weer maar eens te kakken zet. Ik ga op vervroegd pensioen en dat iedereen maar ziet hoe ze het zonder mij redden..

BETTY

Rustig. Hier koffie. Drink u koffie; zeg ik!

Ge zijt toch niet zo dom als Fidi? Die stopt elke keer als jullie gaan wandelen op 200 meter voor de horizontaalfilterput. Dat weet ge toch.

GOMBROWSKI

Ja.

BETTY

Omdat ze weet dat ge maar tot aan de horizontaalfilterput gaat wandelen. En wat doet gij elke keer?

GOMBROWSKI

Ik dwing haar om helemaal mee te gaan tot aan de horizontaalfilterput.

BETTY

Waarom?

GOMBROWSKI

Waarom? Omdat we anders binnen de kortste keren geen wandeling meer doen. Als ze elke keer 200 meter voor het einde stopt en ik geef daar elke keer aan toe, dan op den duur ... kan ik gewoon blijven zitten in de living.

BETTY

Exact.

Gij gaat vanavond naar die dorpsvergadering.

En daarna weten we meer.

samen 1 cue:
Lichtcue 5
en geluid: klokken 7x
Einde klokken
Lichtcue 6 volgt
Videocue: Icoon 2 WIND

HOOFDSTUK 2: WIND

6. INTRO PILZ / KRON'S WERELDBEELD.

110-125

KRON

Het is niet omdat ge e-mails schrijft, op vakantie gaat naar Thailand en het ontketende kapitalisme als enige optie beschouwt dat ge de 21ste eeuw hebt begrepen.

KATRIN (+KROONTJE)

Jij hebt 30 jaar na de Wende nog altijd niet begrepen wat vrijheid is.

KRON

Ik weet heel goed wat vrijheid is. Vrijheid is de naam van een systeem waarin de mens zich als manager van zijn eigen biografie gedraagt en het leven als een trainingskamp voor persoonlijk succes beschouwt. Het kapitalisme heeft gemeenschapszin veranderd in egoïsme en eigenzinnigheid in aanpassingsvermogen. Wat gij beschouwt als individualisme is in werkelijkheid een toestand van onderdanigheid. Mensen zitten hele dagen op bureaus constant bekeken door camera's, ze laten zich hun rookpauzes afpakken, ze doen overuren in de hoop bij de volgende saneringsronde niet geslachtofferd te worden. In de scholen die nu leeromgevingen heten, wordt er geen les meer gegeven, maar wordt er geïnvesteerd in kerncompetenties. Ziekenhuizen zijn gezondheidsfabrieken geworden waar ze niet bezig zijn met de patiënten maar met bedbezettingsgraad.

KATRIN

Papa ! Alstublieft. Niet ook straks op de vergadering.

KRON

Ge hoeft toch geen genie te zijn om te zien wat er gaande is. De neoliberale ideologie, veroverd de laatste hoekjes van het maatschappelijke leven. In de Stasi-tijd werd er minder gespioneerd, afgeluisterd, bedreigd en ontslagen dan vandaag en toch noemt dat nieuwe systeem zich democratie.

KATRIN

Papa. Niet waar Kroontje bij is. Stop nu.

KRON

De mensen werken hier keihard voor ocharme een minimumloon en toch blijven ze volhouden dat ze in de best mogelijke wereld leven. Ik snap dat niet. Ik verlang maar twee dingen van de mensen en dat zijn gemeenschapszin en oprechtheid. En dat heeft niks met gisteren of vandaag te maken en niks met communisme of kapitalisme of wat voor -isme dan ook. Dat heeft alleen met goed fatsoen en verstand te maken. Kom, gaan we nu nog ergens zitten?

KATRIN

Stil zijn he Kroontje.

7. HIER GEEN MOLENS.

126-135

J G (F) L (M)

ARNE

Dames en heren, fijn dat jullie zo talrijk zijn gekomen. Ik dacht altijd dat jullie alleen naar vergaderingen zouden komen als ik zo precies mogelijk uitlegde waarover het ging. Als ik had geweten dat jullie alleen naar vergaderingen komen als jullie geen idee hebben waarover het gaat, dan had ik mij de afgelopen jaren véél werk kunnen besparen.

Voor ik het woord geef aan Mevreer... Pilz,

Korte consternatie in de zaal... vragende blikken. Arne bevestigt subtiel:

Jawel, er is een transgender in het dorp...

Voor ik het woord aan transgender Pilz, zou ik graag één ding willen zeggen: wat duurzame energie betreft, neem ik geen persoonlijk standpunt in, maar één ding weet ik zeker: de gemeentekas is leeg. De Kleuterschool wordt met sluiting bedreigd, de voetpaden moeten worden verhard en de staat van de horizontaalfilterput is dermate slecht dat we dringend actie moeten ondernemen

Gombrowski komt te laat binnen

Welkom mijnheer Gombrovski, neemt u plaats vooraan...

Maar goed, ik zal jullie niet langer in spanning houden: ik denk dat we vanavond iets interessants gaan horen waar we allemaal profijt van zullen hebben. Ik stel u voor aan mevreur Pilz. Hij/Zij werkt voor Vento Direct.

Videocue: Filmpje (let op Lois)
VO op

Pilz knikt

Vento Direct

Laten we samen, vol energie,
werken aan een toekomst voor iedereen.
Samen, hand in hand,
met de Europese Unie, de minister van economische zaken
en de minister president.
Samen streven naar meer duurzaam energie.
Want duurzaam energie,
is de beste energie.

GERHARD

Ik ben Gerhard Fliess van de Vogelwacht Unterleuten.

Videocue: terug naar icoon 2
VO af

LINDA

Bent u Gerhard Fliess? Die mijn afrasteringen wil verbieden? Ik ben Linda Franzen.

GERHARD

Verbieden ...

8. Verwerkt

9. KEMPHANEN VS. MOLENS.

151-160

J G A Pi Gom

GERHARD

De Unterleutense heide is een erkend Europese vogelreservaat en de laatste natuurlijke habitat van de kempmaan. De kempmaan staat dan ook hoog op de lijst van ernstig bedreigde diersoorten. Kent u de kempmaan? De kempmaan is een 30 cm hoge, grijs gevlekte vogel met het formaat en de lichaamsbouw van een pedaalemmerzak ... mmaaarr met verbazingwekkende vliegcapaciteiten. Deze vogels hebben hier bij ons een aantal officiële stoeiplaatsen waar de mannetjes schijngevechten uitvoeren terwijl de vrouwtjes aan de rand staan en een mannetje uitzoeken om 's anderendaags mee te paren.

LINDA

Die windmolens zijn een ramp voor het vastgoed. Ze horen niet thuis in het landschap.

GERHARD

Uit heel Europa komen ornithologen onze vogels hier observeren. Het spervuur van ratelende zelfontspanners op het moment dat een van onze glorieuze kemphanen zich vertoont is te vergelijken met wat er gebeurt op een rode loper in Hollywood.

PILZ

Meneer Fliess ...

GERHARD

Ten eerste gaat het om het risico op ongelukken. Het rotorblad van een windmolen raakt het lichaam van een trekvogel met 230 km/h. Dan blijft er niet veel meer van over.

PILZ

Meneer Fliess u weet net zo goed als ik dat deze onderzoeken omstreden zijn.

GERHARD

Ten tweede is er het verjagende effect op de rustende vogels. Ganzen, zwanen, wad- en weidevogels vermijden de omgeving van windmolens.

PILZ

Vento Direct geeft de hoogste prioriteit aan natuurbescherming.

GERHARD

Als de vogels hun rustplaatsen verliezen, verliest Unterleuten zijn vogels.

PILZ

Meneer Fliess kunt u misschien even luisteren.

KRON

Nee, gij moet zelf eens leren luisteren!

GERHARD

Nergens in het land zijn er nog kemphanen. Alleen hier. 33 individuele exemplaren.

PILZ

Ons vestigingsplan is getoetst aan de natuurwetgeving. Ik verzeker u ...

GERHARD

De kemphanen maken Unterleuten tot iets bijzonders. Als tegenprestatie moeten wij ze beschermen.

KRON

Inderdaad!

KATRIN

Iedereen weet dat die windmolens nergens voor deugen. Er wordt alleen geld mee verdiend op de rug van de belastingbetaler.

PILZ

Regeneratieve energiewinning, dat is de wens van de deelstaatregering. Dat komt van heel hoog.

KRON

Kom, genoeg gekletst.

KATRIN

Onze grondprijzen zullen kelderen.

GERHARD

De Vogelwacht Unterleuten zal dit niet toestaan.

PILZ

U begrijpt duidelijk niet dat die windmolens er hoe dan ook komen of u nu wilt of niet. Ik ben hier alleen om samen met u de beste weg te vinden.

GOMBROWSKI

Beste weg, mijn gat.

KRON

We zullen u de beste weg eens laten zien! Naar buiten! Kom!

ARNE

We gaan niet naar buiten! we gaan terug zitten! NU!

De rust keert weer.

ARNE

Ga uw gang me, me, mevreur Pilz.

PILZ

Danku meneer de burgemeester.

Zou u alstublieft, de brochures willen uitdelen?

Als u paging 6 openslaat, dan leest u dat een windmolenpark volgens de wet een samenhangende oppervlakte nodig van 10 hectare of meer. Verder leest u ook dat rond ieder woon perceel een afstand moet worden gehouden van minstens 1 kilometer. Als u dan verder doorbladerd naar pagina 11 dan ziet u een kadasterkaart van de regio. Zoals u ziet, blijven er niet veel geschikte gebieden over...

GOMBROWSKI

Waar staat dat. Ik zie geen kadasterkaart!

KRON

Ge kunt er niks op zien.

KATRIN

Dat is heel klein afgedrukt.

GOMBROWSKI

Groter ! Er zijn hier mensen die niet meer zo goed zien.

GERHARD

Waar staat dat?

ARNE

Jongens ! Stilte !

De rust keert weer.

PILZ

Mensen alstublieft!

Ik zal het u uitleggen.

Dit hier zijn de twee aanwijsgebieden in Unterleuten: gebieden die dus wél in aanmerking komen voor windenergie.

Eenzijds hebben we de Hasenheide, maar omwille van regiogebonden klimatologische omstandigheden blijkt het gebied ten westen van de Unterleutensebaan het meest geschikt. Dit stuk grond is zeker ook groot genoeg. En staat ook wel bekend als de Schieffe Kappé.

KRON

De Schieffe Kappé?

GERHARD

Daar kijken wij recht op uit!

PILZ

Een windpark brengt per jaar 1.950.000€ op.

De zaal verstomt.

PILZ

Voor de eigenaar op wiens perceel de centrales worden gebouwd, is een bedrag voorzien van 150.000 euro per jaar.

...

Op basis van het gemeentelijke bestemmingsplan bent u allen bevoegd om mee te beslissen over de definitieve implantingslocatie: hetzij de Hasenheide, hetzij de optimaal gelegen Schieffe Kappe.

GOMBROWSKI (tegen het publiek)

Dus ze gaan hoe dan ook bouwen. De vraag is alleen waar.

PILZ

En natuurlijk maakt Vento Direct zich van oudsher sterk voor lokale belangen. Giften voor de brandweer horen daar net zo goed bij als steun voor sportverenigingen en kleuterscholen en een horizontaal filterput. En als er een dorpsfeest wordt georganiseerd, dan weet Vento Direct dat je daar minstens 50 vaten voor nodig hebt.

ARNE

inderdaad, en nu we het over pintjes hebben... *wordt onderbroken door een omvallende stoel*

11. GEVECHT KRON - MEILER.

176-194

K K a M G L F

KRON

Da's omkoperij. We moeten er keihard op slaan.

ARNE

Slaan? Ik wil er wel even op wijzen dat het gaat om een verdriedubbeling van de middelen van het dorp.

KRON

Al die schurftige honden keihard op hun bek slaan.

KATRIN

Altijd direct verrot slaan, in mekaar kloppen, overhoop sjotten. Over welke schurftige honden hebt ge het eigenlijk? Gombrowski uiteraard, maar die bedoel je altijd. Die mag een hartaanval krijgen. *(tot Kroontje)* 't Is niks Kroontje. Ssst. *(weer tot Kron)* Maar verder? Die trien van Vento Direct die haar eerste aandelenpakket bij elkaar staat te verdienen? Of de burgemeester? De enige persoon in de wijde omgeving die het goed met het dorp voor heeft en niet altijd alleen maar aan zichzelf denkt?

KRON

Ik ben de enige die de mensen ziet zoals ze zijn. Daar komt een existentieel lijden uit voort dat ik aan mijn medemens presenteer. En aangezien de mensen de oorzaak zijn van mijn lijden mogen ze naar mij kijken als naar een spiegel.

KATRIN

Ah zijn slecht humeur is van pedagogische aard !

KRON

Urenlang gezever en als puntje bij paaltje komt doen ze toch gewoon wat ze willen. En dat noemen ze dan democratie. Het enige wat helpt is er keihard op slaan.

KATRIN

Je moet ophouden te denken dat je beter bent dan de rest. Gedraag je eindelijk eens als een normaal mens. Godverdomme. *(tot Kroontje)* O sorry Kroontje. 't Is niks. Mama is een beetje kwaad. *(weer tot Kron)* Ik ben het beu. Ik ga naar huis. Katrin gaat naar huis!

Dochter gaat weg.

KRON

Die hele leugenachtige bende een fikse draai om de oren geven. Dan weten ze waar ze hun windmolens kunnen steken! Bende slaafjes van de consumptiemaatschappij die waarschijnlijk in een warenhuis van een multinational op zoek gaat naar lokale producten. We laten ons niet meer naaien! We zijn er klaar mee! Voor eens en voor altijd!

Linda handoplegging en neemt kruk af.

GERHARD

Ik ga morgenochtend onmiddellijk met de natuurbescherming praten. Dit kunnen ze niet zomaar doen.

Linda geeft kruk terug.

LINDA

Met kalmte bereik je meer.

KRON

En wie mag jij dan wel zijn?

LINDA

Ik ben Linda.

KRON

Nu moet ge eens goed naar mij luisteren, Linda. Ik zal u eens vertellen hoe het hier in mekaar zit. Iemand is hier bezig om een grote slag te slaan. En ik heb zo'n donkerbruin vermoeden wie dat zou kunnen zijn. Wij hebben hier in het dorp zo'n oude, schurftige hond die zichzelf graag op kosten van anderen vetmest. Die heeft ergens een waardeloos stuk land, waarop hij nu met hulp van de burgemeester een windkrachtcentrale gaat zetten. Die propellers blazen het geld zo zijn zak in, terwijl onze huizen het kleine beetje waarde verliezen dat ze nog hadden. Daar bestaat een woord voor: onteigening.

Over onteigening gesproken. Hé, gij daar ! (*richting Meiler*) Doe nu maar niet alsof ge niet weet wie ik ben! (*gaat op hem af*)

Kent ge mij niet meer! Op de veiling hadden we al eens het genoeg. Hij is het vergeten! Meneer Meiler geeft tweeënhalve miljoen uit en is het al terug vergeten. Das peanuts voor hem!

MEILER

Heeft u het tegen mij?

KRON

Ssstt! Gewoon even naar mij luisteren. Is het geen bizar toeval dat we elkaar hier vandaag tegenkomen? Tripje naar het platteland? Een dagje in de vrije natuur? Oude vrienden bezoeken? Waar komt ge vandaan? Bayern? Nu moogt ge iets zeggen. Ik vroeg u iets.

MEILER

Ik kom uit Ingolstadt.

KRON

Ingolstadt! Zover rijden om de grond onder onze kont weg te kapen. Met een Audi A8 zeker?

MEILER

Nee, ik rij met een Mercedes.

KRON

Uit Ingolstadt en dan met een Mercedes rijden. Ook niet echt een patriot he. Hebt gij eigenlijk wel iets van normen en waarden in uw lompe lijf?

Kron pakt hem bij zijn kraag.

ARNE

Kron!

KRON

Ga naar huis, burgemeesterke van mijn voeten. Drink nog een glaasje sekt. Zie dat ge niet nog eens van de trap valt.

ARNE

Nu is het genoeg! We willen toch allemaal hetzelfde. We moeten onze krachten bundelen.

KRON

Jullie gaan helemaal geen windmolens bouwen, begrepen? Gij stapt nu in uwe Mercedes en ge rijdt terug naar Ingolstadt. Als ik u hier nog een keer zie, dan maak ik u kapot!

Linda stopt razendsnel een mes in de hand van Kron. Deze laat het onmiddellijk vallen. Het komt met veel lawaai op de grond terecht. Iedereen kijkt naar de grond

LINDA

Kom op! Snijd de keel van meneer Meiler over.

KRON (rustig)

Wat is de bedoeling?

LINDA

Ik hou niet van mensen die groot spreken maar klein handelen.

KRON

Daar hebt ge niet graag hé?

LINDA (laconiek)

Dat heb ik niet graag.

KRON

(kijkt haar aan en dan de rest)

Naar huis allemaal!

samen 1 cue:

Lichtcue: 7 GROND

Audio cue: Klokken 6x

Videocue: icoon 3 grond

Lichtcue 8 bij aanvang Peer Gynt

Lichtcue 9 volgt automatisch

HOOFDSTUK 3

16. JULE ON A MISSION.

229-237

G J K E

VO op

VO MATHIJS

De lucht klaarde op en de kleuren keerden weer. Groen gras ontrolde zich voor de voeten van Jule Fliess. Ze stak Sofietje onder haar oksel en trok op pad met haar petitie: “Geen windmolens in Unterleuten”.

Jule stapte zonder het te weten recht naar het huis van Gombrowski. Zeven gazonsproeiers spotten vrolijk in het rond.

Toen ging een beetje verderop in de straat de deur open en werd Kron door zijn dochter Katrin buitengesmeten. Zijn halfslachtige excuses werden duidelijk niet geapprecieerd, getuige de bos bloemen die hem volgde op zijn weg naar buiten.

KATRIN

Hou je bloemen! En die bloemen komen uit mijn tuin godverdomme!

VO MATHIJS

Toen zag Kron Jule staan, die hem vriendelijk toelachte. Maar Kron dacht dat ze hem uitlachte.

Muziek cue: manueel fade down peer gynt

KRON

Wat bent u daar aan het doen?

JULE

Handtekeningen aan het verzamelen.

KRON

Wat?

JULE

Tegen windenergie.

KRON

Wat?

JULE

Wilt u misschien ook tekenen?

KRON

Wat?

Kron komt op haar af.

KRON

Laat eens zien.

Hij staat op een paar meter van haar dus moet zij wel naar hem toe komen.

KRON

Heeft er al iemand geweigerd?

JULE

Sommige mensen waren niet thuis.

KRON

Ik vroeg of er al iemand geweigerd heeft.

JULE

Tot nu toe niet.

Kron geeft haar de petitie terug.

JULE

wilt u ook tekenen? De windkrachtcentrales bedreigen niet alleen de landschappelijke schoonheid van de regio maar ook ...

KRON

Schatje, het enige wat ik in dit leven nog zal ondertekenen is mijn testament. En ge stinkt. Naar verbrand rubber.

JULE

Dat komt door ...

Kron pakt haar haar vast en ruikt er aan.

KRON

Schaller.

JULE

Inderdaad. Wij wonen naast hem.

KRON

Is hij jullie aan het uitroken?

JULE

...

KRON

Interessant. Zeer interessant.

VO

Terwijl Kron weg hinkte, begaf Jule zich naar het huis van Gombrowski waar ze daarnet al had willen aanbellen. Maar voor haar vinger de deurbel kon beroeren, stoof Fidi op haar af. De kolossale hond sprong wild op en neer ... tegen de doorzichtige deur. Toen weerklonk Gombrowski's secretaresse Betty door de parlofoon.

BETTY

Wat doet gij hier?

JULE

Ik ben Jule Fliess. Ik verzamel handtekeningen tegen de bouw van een windkrachtcentrale in Unterleuten ...

BETTY

Wat bezielt u om bij Gombrowski aan te bellen?

JULE

De waarde van onze huizen zal dalen. Daar is maar één woord voor: onteigening ...

BETTY (zacht en snel)

Kom. Ga weg. Ge zijt niet van hier. Ge hebt geen idee waar ge in terecht zijt gekomen.

17. JULE VALT FLAUW.

244-246

JA

ARNE

PSST! Mevrouw ... Kan ik u iets aanbieden. Water. Thee.

JULE

Nee dank u.

ARNE

Heeft de baby iets nodig. *tot de baby*: Hallooh, ik ben de bur-ge-meester... jaah...

JULE

U bent de eerste die ons iets aanbiedt..

ARNE

Een lekker pintje voor de kleine?

JULE

(lacht met zijn mopje)

ARNE

Mevrouw Fliess. Ik vind het fantastisch als burgers zich engageren, en zeker als het nieuwkomers zijn. Dat getuigt van gemeenschapszin. Maar ik moet in deze zaak absolute neutraliteit bewaren: Ik ben nog steeds het hoofd van het gemeentebestuur. Ik kan uw papieren jammer genoeg niet ondertekenen. Dat zal u wel begrijpen.

JULE

Dat beest maakt ons kapot.

ARNE

Hoe bedoel je?

JULE

Schaller. Onze buurman. Hij rookt ons uit Hij zit dag en nacht banden te verbranden. Ik krijg geen lucht, ik krijg geen lucht ...

ARNE

Mevrouw Fliess?

Muziekcue: Stop peer gynt bij aanhef zin Lois

18. MEILER CHECKT KADASTER.

238-243

M Bureaucrate

LOIS

Eens kijken meneer Meiler. Schiefe Kappe, ten westen van de Unterleutensebaan. Dat zijn daar de percelen 27/3, 27/4 en 28/1. In totaal zo'n 20 hectare. Wat wilt u graag weten?

MEILER

Ik zou graag willen weten of ik grond bezit op de Schiefe Kappe.

LOIS

Dat doet u meneer Meiler. En wel perceel 28/1. Acht hectare.

MEILER

Dat is niet genoeg. Voor het project. Dat is niet genoeg voor het project.

LOIS

Welk project?

MEILER

Windenergie

LOIS

Windenergie? Daar hebt u 10 hectare voor nodig. Samenhangend. U zou in dit geval best het middelste perceel er bij kopen. Dat is twee hectare.

MEILER

En wie is daar de eigenaar van?

LOIS

Die informatie is helaas vertrouwelijk. Maar als u geïnteresseerd bent dan kan ik contact opnemen voor u met de eigenaar. Dan moet u afwachten of de betreffende persoon zich bij u meldt. Dat kan natuurlijk even duren.

MEILER

En in totaal zijn er drie verschillende eigenaars op de Schiefe Kappe?

LOIS

Afgezien van u nog twee.

MEILER

Maar dus drie in totaal. Wonen die andere twee in Unterleuten?

LOIS

Dat mag ik u eigenlijk niet zeggen. Meneer Meiler, ik ga nu weggaan om een kopje koffie te gaan halen. Tot zo.

MEILER

Oei, nu kan ik al die vertrouwelijke informatie **zien**. *Lichtcue mem 12*

21. LANGE TERMIJN GELUK

261-269

L Gom

LINDA

Meneer Gombrowski! Wat kan ik voor u betekenen?

GOMBROWSKI

Ik wil u een deal aanbieden.

LINDA

...

GOMBROWSKI

Koop of ruil. Dat is wat u wilt.

LINDA

...

GOMBROWSKI

Ik ben bereid om rekening te houden met de bijzondere omstandigheden. Dat is sowieso mijn motto: als iedereen krijgt waar hij recht op heeft, brengt dat op lange termijn het meeste geluk.

LINDA

...

GOMBROWSKI

5000€ per hectare.

LINDA

... (nog altijd pokerface)

Gombrowski beseft nu pas dat Linda niet wéét waar hij het over heeft. Linda blijft genieten van de ongemakkelijke stilte.

GOMBROWSKI

Linda. Volgens mij moet ik u over een paar details inlichten.

Lichtcue 11

Hier ligt uw huis, hier de stallen, hier uw tuin. De rij rechte bomen en dan helemaal aan de andere kant van het dorp de Schieffe Kappe

Herinnert u zich nog de gimmick die u bij dit huis kreeg toen u het aankocht over dat stuk grond dat ook van u is, maar dat helemaal op de Schieffe Kappe ligt. Die gimmick ligt hier. Het lijf van de vlinder. En ik heb een vleugel. En meneer Meiler heeft de andere vleugel. Maar om te vliegen heeft deze vlinder maar een vleugel nodig, Linda.

Wat bent u hier eigenlijk van plan?

LINDA

Een paardenfokkerij. Maar die vogelbeschermer wilt mij een bouwstop opleggen.

GOMBROWSKI

Jaja, Achterwand neerhalen, nieuwe fundamenten steken, wat opmetselen, dat ringanker, dat gaan we zien of dat nodig is, die bouwvergunning dat komt wel in orde via de burgemeester, ik kan u vier mannen leveren, voor de winter is dat hier allemaal beton. Als iedereen tevreden is levert dat uiteindelijk het meeste op voor iedereen. Dat is het mooie aan Unterleuten, men wordt het altijd met elkaar eens. En onze vriend de vogelbeschermmer kan u gerust aan mij overlaten. Die heb ik al in mijn zak.

19. LOS HET ZELF OP.

247-252

A Gom

ARNE

En ? Is het gelukt? gaat Linda aan u verkopen?

Gombrovski, we laten dit niet uit onze vingers glijpen. Als we niet handelen, Koopt die Meiler misschien het lijf van de vlinder en dan komen die molens daar terecht. Of erger: worden ze misschien wel gebouwd op de Hasenheide van Kron!

GOMBROWSKI

Op die windluwe put van Kroon? Nooit!

ARNE

Nooit? Ik moet wel een zekere neutraliteit bewaren, toch tenminste naar buiten toe.

GOMBROWSKI

(draait zich om en wil naar buiten gaan)

Dan slaakt de baby een kreet.

GOMBROWSKI

Wat doet die baby hier?

ARNE

Dat is de baby van Jule. Ze was op weg met een petitie, tegen die windmolens. Ze is onwel geworden...

Gombrowski neemt zijn autosleutel waaraan een kleine grijze rubberen hond hangt. Sophie valt direct stil en begint vrolijk te lachen.

GOMBROWSKI

Dat is Fidi.

Ik hou van alles wat het dorp in leven houdt. Daarom ben ik voor het windmolenpark. De gemeente is blut, de Agrarica is bijna failliet. Als Unterleuten wil overleven, moet het zijn weg naar de nieuwe tijd vinden. Ik vind die molens ook niet mooi. Maar als ik moet kiezen tussen een kleuterschool en trekvogels, **dan kies ik voor de kleuterschool.**

Samen 1 cue:

Audio cue: Klokken 5X + LC 14

Videocue: Icoon 4 STRONT

LC 16 na de klokken automatisch

Muziekcue Van Morisson cue op 6e maat na klok

Muziekcue: volgen mathijs

HOOFDSTUK 4

23. NIET AAN GOMBROWSKI

277-289

G J L

Gerhard maakt gemberlimonade. Ze bereiden zich voor op de komst van Linda.

JULE

Ze is er!

Muziekcue: Van Morrison beetje stiller

GERHARD

(vrolijk) Dan zou ik dus zeggen, omdat ik de oudste ben, ik ben Gerhard.

JULE

Ik ben Jule.

LINDA

Linda.

GERHARD

Ik zal de muziek even af zetten dan kunnen jullie gezellig met twee verder praten, hoe heet dat tegenwoordig? Bonden? Bondage? (af)

muziekcue: Van Morisson af

Gerhard gaat drank bij halen in de keuken, de vrouwen blijven met twee achter.

JULE

Gerhard!

LINDA

Wat wil jouw man nu eigenlijk van mij Jule?

JULE

(knalrood) Hij heeft mij inderdaad naar u gestuurd nadat jullie elkaar in de supermarkt waren tegengekomen, om u bij ons uit te nodigen, maar dat was niet alleen in opdracht van hem hoor, ik was al lang van plan om je eens uit te nodigen, in een klein dorp is het toch belangrijk om goed met elkaar overeen te komen, en wij hebben zoveel met elkaar gemeen, we komen allebei uit het Westen, uit een stad, we zijn ongeveer even oud, dan zou het toch leuk zijn om ...

LINDA

...

JULE

Dat verbieden van jouw afrasteringen en stallen dat is enkel en alleen een zaak van Gerhard, ik heb daar niks mee te maken.

LINDA

Weet ge wat uw man is Jule? Een killjoy. Een killjoy is iemand die voor anderen de pret bederft die hij zelf niet heeft. Een killjoy zoekt de oorzaken van zijn eigen falen principieel bij anderen, vooral

bij de maatschappij. Als een killjoy bijvoorbeeld niet aan de eisen van zijn job kan voldoen, dan verguist hij de prestatie maatschappij. Heeft hij potentieproblemen, dan ligt dat aan onze overgesexualiseerde maatschappij.

Ik ben het tegendeel van een killjoy. Ik ben een mover. Iemand die op deze wereld is om zichzelf en anderen in beweging te brengen. Wie zit, wordt achtergelaten Jule. Alleen wie loopt, kan de anderen bijhouden. Ofwel: macht is het antwoord op de vraag wie wie beweegt.

Gerhard komt terug binnen met verse gemberlimonade.

GERHARD

Lindaaa!

Linda haalt een pakje sigaretten boven en wil er eentje opsteken. Binnen.

JULE

Eigenlijk wordt er hier niet gerookt

GERHARD

Jule ...

Linda blaast de rook achteloos in de richting van Jule.

GERHARD

Linda, Jule en ik zijn zo blij dat er hier mensen zoals jij wonen. Hoe vriendelijk de mensen hier in Unterleuten ook mogen zijn, als puntje bij paaltje komt heb je mensen nodig die weten hoe de vork in de steel zit.

LINDA

Kan er misschien een raam open?

Gerhard veert direct recht.

LINDA

Een raam ...?

GERHARD

Dat kan helaas niet.

JULE/GERHARD

Onze buurman ... stookt banden...dag en nacht.

GERHARD

Kijk Linda, ik heb wat informatie ingewonnen. Gombrowski gaat in een razend tempo te werk. Hij heeft al contact opgenomen met de autoriteiten en zichzelf als partner aan Vento Direct voorgesteld. Maar ... zijn Agrarica is naar het schijnt zo goed als failliet. Al jaren. Gombrowski heeft de inkomsten van zo'n windmolenpark dus nodig om te kunnen overleven.

Nu ... juridisch gezien is er niets tegen te beginnen. Dus moeten we het anders aanpakken. Onze handtekeningactie die ken je al; die is bijzonder succesvol. En via die Kron zouden we ook nog het een en ander kunnen regelen, die is naar het schijnt zeer invloedrijk in Unterleuten. Ik stel voor dat we gebruik maken van synergie-effecten ... Als er dus een vlinder in Japan, dan gebeurt er hier vanalles.

JULE/GERHARD

Kijk! Een vlinder.

LINDA

Ik ga niet aan Gombrowski verkopen.

GERHARD

Zonder u kan Gombrowski helemaal niet ...

LINDA

Ik verkoop niet aan Gombrowski.

GERHARD

Dat is geweldig. Ik bedoel, dat krijgt ongetwijfeld nog een staartje. Gombrowski zal politiek flink gaan stoken. Hij zal ... Maar toch, dat is een harde noot. Die hij moet kraken. Linda. Mensen zoals jij, hij heeft je waarschijnlijk veel geld geboden, en jij ... dat is fantastisch. Dank je.

JULE

... (mimeact rond paarden, klein kwartiertje, erg goed, jammer dat jullie er niet bij waren)

stilte.

GERHARD

Oh ja, die kwestie met je paarden.

LINDA

Ja?

GERHARD

Mogelijks is daar sprake van "gering feit". Ik moet het nog helemaal exact uitpluizen, maar ik denk dat we die bezwaarprocedure voorlopig in de ijskast kunnen steken.

LINDA

Zie je wel Gerhard, dat je het kan als je 't wil.

25. MEILER AKKOORD MET LINDA
303-312
ML

Meiler belt Linda.

LINDA
Hallo.

MEILER
Ja, mevrouw Franzen. Meneer Meiler hier.

Stilte.

MEILER
Het gaat om de 4 hectare grond achter uw huis die u zo graag voor uw paarden wilt.

LINDA
Nee. Dat denk ik niet.

Weer stilte.

MEILER
Mevrouw Franzen. Laat ons eens in alle rust met elkaar praten. Afgelopen donderdag heb ik u gezegd dat ik het land achter uw huis niet wilde verkopen. Ik heb niet gezegd dat ik het niet zou willen ruilen.

Linda blijft rustig.

MEILER
Hallo? ... mevrouw Franzen, uw twee hectare op de Schieffe Kappe tegen mijn vier hectare in het dorp. Eigenlijk zou u mij het waardeverschil moeten compenseren, maar ik weet hoeveel de renovatie van uw huis u kost. Wat denkt u.

LINDA
50.000.

MEILER
Pardon?

LINDA
U geeft mij de 4 hectare achter mijn huis en betaalt mij daar bovenop 50.000€. daarvoor krijgt u het perceel op de Schieffe Kappe dat u nodig heeft om uw windmolenpark op te richten.

MEILER
Linda, het bevalt mij dat u wilt onderhandelen. Onderhandelen is altijd goed. Maar die 2 hectare op de Schieffe Kappe zijn volgens de adviescommissie amper 8000€ waard. Daarvoor krijgt u het dubbele oppervlak op een prachtlocatie in het dorp. Dat is meer dan fair.

LINDA
Ik ga nu inleggen. En over vijf minuten bel ik u terug. In de tussentijd verzoek ik u om tot een besluit te komen. Om uw beslissing wat makkelijker te maken, wil ik u eraan herinneren dat

50.000€ amper een derde is van het bedrag dat u in het eerste jaar al met uw windmolenpark zult verdienen. Deze investering zal zich dus binnen de 4 maanden terugverdienen. Uw ondernemersverstand gaat u er de komende minuten van overtuigen dat dit een draaglijk offer is.

Linda legt in. Dan belt ze terug.

MEILER

Wilt u graag een voorschot op die 50.000?

LINDA

Neu.

MEILER

Ik zorg er voor dat we zo snel mogelijk een afspraak hebben bij de notaris in Berlijn.

Audio cue: 5 Tailing the consultant

Lichtcue 17

+follow lc18

VOICE OVER terug op

VO KORNEEL

Als een dief in de nacht was het verlangen naar macht bij Linda binnen geslopen, had zich diep in haar hart genesteld en zou daar niet meer weggaan tot haar dood helemaal op het einde van dit verhaal.

Nu is Linda er nog van overtuigd dat haar complexe plan zal slagen. Gerhard wijsmaken dat ze niet aan Gombrowski verkoopt zodat ze haar afrasteringen kan zetten. Gombrowski wijsmaken dat ze aan hem gaat verkopen zodat hij haar bouwvergunning en renovatie in orde brengt. En dan verkopen aan Meiler. Drie vliegen in één klap.

Linda had geproefd van echte macht en het smaakte naar meer.

HOOFDSTUK 5

GERHARD GOOIT HEKJE OP FIDI

We zetten met allemaal alles klaar: hekje, slogans spuiten, windmolentjes op hekje.

GERHARD spiest windmolentjes op het hek. Fidi achter het hek. Gerhard laat het hek op Fidi vallen.

**Muziekcue: einde Tailing the consultant
gevolgd door klokken 4x WEG
Vallen hekje is de cue
Videocue: icoon 5 WEG**

28. FIDI BIJNA DOOD

Het kantoor van Gombrowski. Betty en hij.

Lichtcue 19 op “godverdomme”

GOMBROWSKI

Godverdomme. Iemand heeft dat hek boven op Fidi gegooit!

BETTY

Rustig. Hier Koffie. Drink u koffie...

Misschien moeten we eerst eens met de mensen gaan praten.

GOMBROWSKI

Over wat? Het feit dat FIDI dood had kunnen zijn?

BETTY

Wat?

GOMBROWSKI

Ik dacht dat ze dood was.

BETTY

Zegt Fidi dat?

GOMBROWSKI

Natuurlijk niet. Die geeft zichzelf de schuld, dat doet ze altijd. Ik heb die klotekeet hier geleid tijdens de DDR, ik leid die klotekeet veilig het Verenigd Duitsland binnen ... Maar zo'n kloterij heb ik nog nooit meegemaakt.

BETTY

Mag ik eens vragen? Hoe gaat het eigenlijk met de Agrarica? Gaan we bijna failliet.

GOMBROWSKI

Als we failliet gaan, dan ben jij de eerste **die het zal weten**

30+31. AMBRAS GERHARD GOMBROWSKI

341-349

Gom G J

Muziekcue: vogeltjes

GERHARD

Ik wil niet naar buiten, Schaller verstikt ons met zijn autobandenvuur ...

GOMBROWSKI

Adem eens in. Gerhard! Adem eens diep in. Heerlijk toch die plattelandslucht. Je bent amper met die oude vette Gombrowski aan het praten of de lucht is al volledig opgeklaard. Mooi he.

GERHARD

(merkt het, het is zalig) Ooohhhh ...

GOMBROWSKI

Hoe bevalt het u eigenlijk hier bij ons? Het komt niet vaak voor dat wij met elkaar praten. U bent niet het type dat even langskomt voor een kop koffie, toch? U stuurt liever brieven. Waarin dan staat wat u allemaal niet bevalt. Wat we anders moeten doen nu u hier bent.

GERHARD

Uw toon staat mij niet aan, ...

GOMBROWSKI

Die spandoeken die waren niet van u, dat is Kron zijn stijl, maar die schattige windmolentjes, dat is echt iets voor uw vrouw om zich daar urenlang mee bezig te houden.

GERHARD

... (ik zeg niks)

GOMBROWSKI

Vrouwen zijn gewoon verstandiger.

GERHARD

Als u denkt dat u mijn politieke overtuigingen kan fnuiken ... (valt stil)

GOMBROWSKI

Kom, kom. Spreekt u zich vooral uit. Dat mag.

GERHARD

Het verzet richt zich niet alleen tegen de windturbines, maar ook tegen het grootste euvel van het kapitalisme: dat één persoon zich verrijkt op kosten van de gemeenschap. Mensen zoals u zien alleen hun eigen voordeel, en het systeem geeft hen gelijk. Wij leven in een wereld waarin de dokters het gezondheidsstelsel kapot maken, universiteiten de kennis, regeringen de vrijheid, banken de economie en boeren de natuur. Maar de mensen pikken dit niet langer.

GOMBROWSKI

U zegt net hetzelfde als Kron, terwijl u uit het Westen komt. Waarschijnlijk heeft u geen idee van de onzin die u uitkraamt.

GERHARD

Ik heb niets met Kron gemeen.

GOMBROWSKI

Behalve dan dat u denkt dat u hem moet steunen in zijn strijd tegen mij.

U bemoeit zich met zaken waar u niks mee te maken heeft.

Kijk Gerhard, u wilt hier wonen. In alle rust. Weet u wat de betekenis van “rustig” is?

Dat je elkaar met rust laat.

GERHARD

Dan moet u uw eigen regels naleven en ons met rust laten met die windmolens van u.

Kijk eens naar daar. Dat is de Schiefe Kappe. Die bomen zijn zo’n tien meter hoog. De naafhoogte van een windturbine is 120 meter. Daar bovenop komen 40 meter lange rotorbladen. Kunt u zich dat voorstellen?

GOMBROWSKI

U kunt zich er beter niet aan ergeren. Die windturbines komen er toch. Bon. We zijn hier ongeveer klaar. Vergeet niet dat ik u gewaarschuwd heb. Ik ben een rustig iemand, ik beleef geen plezier aan dit soort toestanden. Kent u Linda Franzen?

GERHARD

Uiteraard. Linda staat aan onze kant.

GOMBROWSKI

Onlangs vertelde Linda over haar problemen met de uitbouw van haar manège. Blijkbaar houden uw vogels niet van hekken.

GERHARD

Linda en ik hebben onze problemen opgelost.

GOMBROWSKI

Dat denkt u.

GERHARD

...

GOMBROWSKI

Ik hou van mensen zoals Linda. Zij zorgt er voor dat er hier over 50 jaar ook nog iets is. Ik ga haar graag helpen.

GERHARD

Nee, nee, nee en nog eens nee. Zo werkt dat niet. Linda gaat niet aan u verkopen. U krijgt dat land niet. Klaar. Basta.

GOMBROWSKI

Een bouwvergunning voor mevrouw Franzen krijg ik nog wel in orde hoor. En als u gaat dwarsliggen met uw vogels, dan zal dat de boel hooguit een paar weken vertragen. Dat is alles. Schaller! (*stuurt Schaller naar z’n vuur*) Verspil uw tijd niet met idiote oorlogspelletjes. Geniet liever van de frisse lucht in uw tuin. Schaller! Bedankt voor die vijf minuten frisse lucht. **Gerhard heeft ervan genoten!**

Muziekcue : vogeltjes weg
VO op!

32. ZWARTE PAPIERSNEEUW
361-372
Sch Mi Gom

VO (Valentijn)

Miriam hield haar vader opnieuw vanuit de verte in de gaten. De stookactie waar hij nu al de hele tijd mee bezig was, baarde haar grote zorgen.

Lichtcue 20

MIRIAM

Papa, doe dat vuur uit! De wind waait alle rook naar de burens.
Is dit weer zo'n smerige streek van Gombrowski?

SCHALLER

Jij weet niks van Gombrowski.

MIRIAM

Mama zegt dat als ik ooit zie dat hij hier is, dat ik dan direct naar de politie moet gaan.

SCHALLER

Je moeder? De weet nog minder van Gombrowski

MIRIAM

Maar die beul heeft je heel dit huis gegeven. Dat is toch niet normaal.

SCHALLER

Ik heb ook mijn halve leven voor 'die beul' gewerkt.

MIRIAM

Er moet toch nog iets geweest zijn?

SCHALLER

Ik weet van niks. Ik kan mij niks herinneren. Ik weet niets meer van voor het ongeval. Dat weet jij ook.

MIRIAM

Zeker dat ge hem nu niks beloofd? En die mensen hiernaast? Wie zijn die mensen hiernaast? Dat is toch die vogelbeschermer. Moet ge die mensen hun leven zuur maken? Ze hebben u toch niets misdaan?

SCHALLER

Lieve schat: Bek dicht !

KATRIN KRON

KATRIN

Kroontje, wat zijn je daar aan 't doen. Kom eens hier.

KROONTJE

Mama, mag ik met Fidi gaan spelen?

KATRIN

Nee, dat's veel te gevaarlijk, Kroontje. Die hond is veel te groot.

KROONTJE

Maar ik wil buiten spelen! Ik verveel mij.

KATRIN

(krijgt telefoon) Ik ga straks even met u naar buiten, ok? Momentje. Ja?

KRON

(door de telefoon) Katrin, ik heb alles nog eens op een rijtje gezet. Het ongeval van Schaller waardoor hij zijn geheugen is kwijtgeraakt, die Meiler die alles heeft opgekocht, die vogelbeschermer met die brandende autobanden, dat is toch duidelijk. Alles wijst in dezelfde richting.

KATRIN

Een van de aanwijsgelieden, de Hasenheide, is van u. Als ge wilt, kunt ge zelf ook die windmolens krijgen.

KRON

Zijn ge nu echt te dom om te begrijpen dat Arne en Gombrowski onder één hoedje spelen? Ik mag zoveel aanwijsgelieden bezitten als ik wil, zolang Arne burgemeester is, zal ik nergens bij betrokken worden.

KATRIN

Die windmolens kunnen mij niet schelen. Het doet er niet toe waar.

KRON *(flipt nu helemaal)*

Het gaat toch helemaal niet om windmolens. Het gaat erom dat Gombrowski weer een smerige streek uithaalt, die vuile hond, ...

En Arne is er bij betrokken !

KATRIN

Kroontje? Kroontje? Kroontje? KROONTJE ????

VO op!

[Audio cue BACH na laatste paniekgroep van Clara](#)
[Lichtcue 21](#)

34 - 37 KROONTJE VERMIST

382-387

G J Sch Ka

VO LOIS

De verdwijning van Kroontje ging als een schokgolf door Unterleuten. Het hele dorp stond binnen de kortste keren opeen gepakt in de woonkamer van burgemeester Arne. Nadat die iedereen een druppel had gegeven, het was een gewoonte die sterker was dan hemzelf, schakelde hij voor het eerst in zijn carrière de **politie in.**

[Audio cue fade Bach](#)

ARNE (stiekem)

Drie kwartier? Hebben jullie drie kwartier nodig om twee mensen te mobiliseren?! ... Goed ... ja ... ik zorg ervoor dat tot die tijd iedereen hier binnen blijft ...

VO

Onze sympathieke vogelvoorvechter Gerhard was de enige die niet rechtstreeks naar de burgemeester was gelopen, hij had zich er eerst van willen vergewissen dat Schaller Kroontje niet ergens verborgen hield. Zwaar bebloed aan zijn hoofd, viel Gerhard binnen bij Arne.

GERHARD

Schaller heeft er iets mee te maken. Ik ben net bij hem langs geweest, hij heeft mij bekogeld met auto-onderdelen, kijk. “

VO

Net op dat moment probeerde Arne ongezien de deur van kamer op slot te doen om te vermijden dat de situatie uit de hand zou lopen. Een poging die grandioos mislukte. De stemming sloeg genadeloos om.

KRON

Jullie zijn toch alleen maar blij dat Kroontje verdwenen is. Jullie hebben mij altijd gehaat. En nu Kroontje.

Waar is Kroontje!!!

GERHARD

Rustig.

KATRIN

Laat hem nu toch gewoon gerust. Ga weg! Ga weg!

VO

Intussen telde Arne de minuten letterlijk af.

KRON

Eerst is ze weggelopen en dan heeft Gombrowski haar te pakken gekregen.

VO

The elephant in the room werd eindelijk benoemd.

KRON

En gij, Arne... Gij speelt al heel uw leven lang onder één hoedje met die Gombrowski .

VO

En toen deed Arne misschien wel de meest ongelukkige move uit zijn carrière. Op de een of andere manier kreeg hij de idee, dat de sleutel van de kamer inslikken, alles zou oplossen.

ARNE

En nu gaat iedereen eerst rustig worden.

KRON

Gij gaat ons hier niet opsluiten, slaafje van Gombrowski.

VO

Maar voor Kron zich op Arne kon gooien, veranderde Jule de loop van de geschiedenis.

JULE

Gombrowski heeft dat kind niet. Gombrowski is een goed mens.

VO

Het was alsof een onzichtbare hand Kron tot bedaren bracht. Meer zelfs, alsof iemand hem had gezegd dat hij nog zo slecht niet was en dat de verdwijning van Kroontje niemands schuld was, en al helemaal niet de zijne. Kron ontspande, misschien wel voor het eerst in al die jaren en begon te huilen.

KRON

...

VO

En toen klonk de stem van Gerhard in de verte. Iedereen hield de adem in.

KATRIN

Kroontje?

VO

De timer van Arne liep ten einde en hij was blij dat hij de sleutel niet echt had doorgeslikt. Hij opende de deur en samen zagen ze hoe Gerhard Kroontje levend en wel in zijn armen droeg.

38. Kron.
415-420
W Kroontje Ka Kr

Audio cue10 einde BACH fade out
Lichtcue 22

KATRIN
Kroontje, wat is er **gebeurd**. Vertel het maar gewoon.

KROONTJE
Ik ben naar Fidi gegaan.

KATRIN
Ge bedoelt naar de hond van Gombrowski? En toen?

KROONTJE
Toen ben ik met Fidi beginnen spelen.

KATRIN
Gombrowski was er ook?

KROONTJE
Meneer Browski is er altijd

KATRIN
Je mocht van hem met Fidi spelen?

KROONTJE
Ja.

KATRIN
En toen?

KROONTJE
...

KATRIN
Zeg het maar schat. Het is heel belangrijk dat je ons de waarheid vertelt.

KROONTJE
Van Meneer Browski mocht ik niet naar huis.

KATRIN
Hoe bedoel je?

KROONTJE
Hij heeft me opgesloten. In de kast. Of in de kist. In de kelder. Of op zolder.

KATRIN
Wat heeft hij gedaan?

Katrin draait haar gezicht naar het licht. Ze wordt erg hevig.

KROONTJE

Het was donker. Ik heb geroept maar niemand hoorde mij. Toen zei meneer Browski dat er ook muizen en ratten en spinnen waren en dat die zouden komen als ik niet stil was. En toen ben ik heel stil blijven zitten. Ik was heel bang.

KATRIN

En toen? Wat heeft hij toen gedaan? Heeft meneer Gombrowski u pijn gedaan? Kroontje?

KROONTJE

...

KATRIN

Of of heeft hij u ergens aangeraakt, waar ge het niet wou? Kroontje?

KROONTJE

Sorry.

KATRIN

Waarvoor?

KROONTJE

Omdat ik ben weggelopen.

KATRIN

Kroontje, hebt gij u bij Gombrowski verstoep of heeft Gombrowski u opgesloten?

KROONTJE

(huilt)

KATRIN

Het is echt heel belangrijk, lieveling. Mama en opa komen anders ongelooflijk in de problemen. Ge moet me de waarheid vertellen, ja? Kroontje!

KROONTJE

(huilt echt hard nu)

KRON

Kom maar bij opa...

39+40.

GOMBROWSKI

Dit is toch totale onzin. Waarom zou ik Kroontje opsluiten. Dat is geniaal. Geniaal van Kron. De waarheid is niet wat er daadwerkelijk is gebeurd, maar wat de mensen elkaar vertellen. Niemand gaat geloven dat ik hier niks mee te maken heb. Kroontje in het hok van Fidi verstoppen om mij af schilderen als een kinderlokker. Dat is geniaal. Maar hoe heeft hij dat aangepakt? Heeft hij haar een slaapmiddel gegeven? Maar hoe kon hij er zeker van zijn dat Kroontje naar hier zou komen? **Lap, ze zijn er al.**

Lichtcue 23

VO op

Videocue: camera op

VO MATHIJS

Toen ging het glas aan diggelen. Kron gooide de ene steen na de andere bij Gombrowski door de ramen. Fidi werd gek en stormde op Kron af maar werd ternauwernood door Gombrowski gestopt. Het was een woest gevecht van man tegen dolle hond. Een strijd die er mee eindigde dat Gombrowski Fidi liet gaan.

Audio Cue11 On commence par ou

Lichtcue 24 + TL fx fast

einde gevecht:

Clara roept "mijn been!" ...

Audio Cue 12 Fade out

TL fx Slow

42. GEVECHT EN FAKE LINDA

446-449

L Gom Kr

LINDA

Mijn been! Die hond heeft mij gebeten! Auw, ik kan niet opstaan! Godverdomme ! Auw!

GOMBROWSKI

Mevrouw Franzen, wat is er gebeurd?

LINDA

Mijn enkel. Klote, dat doet pijn.

Gombrowski tilt ze eenvoudig op.

GOMBROWSKI

Kunt u erop steunen?

LINDA

Ik woon hier een beetje verder.

GOMBROWSKI

Ik weet waar u woont.

Linda blijft zwaar hinken op één been. Zo sukkelen ze met twee weg.

GOMBROWSKI

Gaat het? Kom. Voorzichtig.

Ze komen aan bij haar huis.

LINDA

Ga maar naar huis.

GOMBROWSKI

Ik zal u naar het ziekenhuis brengen?

LINDA

Dat is niet nodig.

Linda stapt opeens zonder enig probleem tot bij haar huis. Gombrowski blijft verbouwereerd achter.

HOOFDSTUK 6

43. MIRIAM SCHRAPT GOMBROWSKI

453-463

M Sch Gom

MIRIAM

Wat is er hier in godsnaam aan de hand?

SCHALLER

Alles is hier toch opgeruimd. De vuren zijn uit...

MIRIAM

Wat is er in Unterleuten aan de hand vraag ik.

Ik heb gehoord dat het hier oorlog is.

SCHALLER

Ik weet van niets. Dat weet je toch.

MIRIAM

Ge kunt u niet blijven verstoppen achter u geheugenverlies.

Wat doe ge hier?

SCHALLER

Ik woon hier.

MIRIAM

Dat weet ik. Maar van wie hebt gij des tijds dit huis gekregen, gratis en voor niets?

Zeg het maar.

SCHALLER

Gombrowski.

MIRIAM

En wat wou hij in ruil?

SCHALLER

Niets.

MIRIAM

Papa.

SCHALLER

Ik heb die vuren niet voor Gombrowski aangestoken, als dat is wat je denkt. Ik heb ze alleen even kort voor hem gedooft. Hij wilde graag een onderbreking. Meer niet.

MIRIAM

Waarom?

SCHALLER

Geen idee. Wat ik wèl weet is dat die vogelbeschermer kan behoorlijk irritant zijn.

....

Wil je een pint ?

MIRIAM

Papa! Stop!

Iedereen denkt dat ge er iets mee te maken hebt.

SCHALLER

Waar mee?

MIRIAM

Met de verdwijning van Kroontje.

Omdat gij al zo lang voor Gombrowski werkt en om dat ding van 20 jaar geleden...

.

SCHALLER

Begin je daar nu weer over? Dat is twintig jaar geleden.

MIRIAM

Iedereen denkt dat gij 20 jaar geleden het been van Kron hebt verbrijzeld in opdracht van Gombrowski

...

Papa, (Ge trilt helemaal). Ge denkt toch niet dat ik die onzin geloof?

SCHALLER huilt

MIRIAM

Ik weet dat gij nog nooit in je leven geweld hebt gebruikt en dat ook nooit zal doen. Daarom moet gij mij beloven dat ge nooit nog zaken doet met Gombrowski.

SCHALLER knikt

MIRIAM

Ge moet mijn vader met rust laten.

GOMBROWSKI

(oprecht lief) Maar Miriam, wat een verrassing. Wat kan ik voor u doen?

MIRIAM

Ge moet hem met rust laten.

GOMBROWSKI

Ge bedoelt dat ik hem geen opdrachten meer mag geven? Ik mag hem niet helpen als hij onderdak zoekt? Ik mag er niet voor zorgen dat hij de spullen terugkrijgt die ze van hem hebben gestolen? Bedoelt ge dat ?

MIRIAM

En ge moogt hem ook niet meer bellen. Nooit meer.

GOMBROWSKI

Weet jij eigenlijk wie er al die jaren voor jullie heeft gezorgd? Uw vader heeft altijd werk gehad, ook na de Wende.

MIRIAM

Het enige dat ik weet is dat het nu gedaan is.

GOMBROWSKI

Wat een gezeik is me dat hier. Zijn jullie nu allemaal gek geworden? Ik heb het helemaal gehad. ... Het is in orde, Miriam. Doe uw vader de groeten en zeg dat hij nooit nog iets van Gombrowski zal horen. (legt op)

44. ARNE VERDEDIGT GOMBROWSKI

464-473

A Gom Mi

MIRIAM

Deze keer komen jullie er niet mee weg.

ARNE

Wat bedoel je?

MIRIAM

Kinderen ontvoeren om een paar onbenullige windmolens. Dat gaat te ver.

GOMBROWSKI

Wie heeft er een kind ontvoerd? Kroontje was met Fidi aan het spelen, is de tijd uit het oog verloren en is in slaap gevallen. Ik heb dat kind niet aangeraakt. Kom, ga terug door uw verreijkertje loeren.

MIRIAM

Met alle respect maar jullie gaan die windmolens er niet doorduwen. Het hele dorp is tegen jullie.

ARNE

Dat protest tegen windenergie is gigantisch overdreven. Zal ik je eens iets vertellen meisje: Met het oog op de klimaatcatastrofe zullen we nog wel een serieuze tand mogen bijsteken ...

MIRIAM

De mensen protesteren niet tegen die windmolens maar tegen deze beul hier! Is dat zo moeilijk te begrijpen?

ARNE

Ik heb geen zin meer in dit gezeik! Gombrowski hier, Gombrowski daar. De helft van de mensen hier leeft van het geld dat ze bij de Agrarica van Gombrowski verdiend hebben. Zonder hem bestond dit dorp al lang niet meer. De gemeente is blut. Platzak. De voetpaden moeten worden geplaveid, de staat van de horizontaalfilterput is abominabel! We willen allemaal het beste voor Unterleuten. Iedereen doe dat op zijn manier.

MIRIAM (tegen Gombrowski)

Niemand in Unterleuten gaat ook maar één vierkante meter aan u verkopen. Ge krijgt dat grond voor die klotemolens niet, begrepen!

(kill bill modus)

En nu is het genoeg.

:Lois klopt marianne van de zetel:
[Audio Cue Morricone](#)

ARNE

Hebt gij gedronken of zo.

GOMBROWSKI

Zijt gij zot geworden, kalf?

46. DEAL GOMBROWSKI LINDA

486-500

Gom L

VO op

Muziekcue: fade down (manueel) harmonicaman, als Mathijs micro neemt

VO MATHIJS

Vleermuizen vlogen rond de lantaarnpaal en de geur van BBQ steeg op in heel Unterleuten. Gombrowski leunde tegen de paal waar hij daags tevoren Kron nog rond had proberen te draperen. Linda arriveerde, precies op het afgesproken uur. Ze was nieuwsgierig en wilde weten waarom Gombrowski haar wilde zien.

Nummer laten uitspelen

GOMBROWSKI

Nee.

LINDA

...

GOMBROWSKI

Ik heb Kroontje niet aangeraakt. Voor het geval u dat wilde vragen.

LINDA

Dat wilde ik niet vragen.

GOMBROWSKI

O.

LINDA

Ik vraag het niet omdat ik weet dat u het hebt gedaan.

GOMBROWSKI

Ik dacht dat u wijzer was. Moest ik een vrouw zijn geweest dan hadden we dit gesprek nu niet gehad. Heeft Kron u bedankt?

LINDA

Nee.

GOMBROWSKI

Typisch. Wie denkt dat hij altijd in zijn recht staat, zegt nooit dank u. U moet wel een mooi beeld hebben van Unterleuten. -

LINDA

Tot nu toe lijken de mensen mij heel aangenaam.

GOMBROWSKI

Aangenaam. Alle mensen zijn aangenaam. Hitler was aangenaam, Milosevic was aangenaam. Ahmadinejad is aangenaam. En hoogopgeleid en charmant. Daar hebben we hier gelukkig geen last van, van hoogopgeleidheid en charmantheid. Wij zijn kleine criminelen, geen moordenaars.

LINDA

Het lijkt alsof u Unterleuten haat.

GOMBROWSKI

Dat is ook zo. En Unterleuten haat mij. Kron sowieso. En zijn dochter. En Kroontje. En voor de rest haat iedereen die mij iets verschuldigd is mij. Schaller. De burgemeester.

LINDA

Zal ik een kaarsje voor u branden?

GOMBROWSKI

U moet niet denken dat ik mezelf zielig vind. Ik heb het over zuivere feiten. Mijn theorie daarover is de volgende: Oude lasten.

LINDA

Wat bedoelt u daarmee?

GOMBROWSKI

Ik bedoel grof vuil. U heeft er geen idee van wat de bodem hier al allemaal heeft moeten slikken. Een gesloopte kippenboerderij. De asbestdaken van de oude graanschuren. Een compleet tankstation inclusief ondergrondse tanks. Kapotte tractoren, verf, lijken, bouwpuin, oude bekabeling. Dat ligt allemaal maar een paar centimeter onder de grond. Want in de DDR ruimte nooit iemand iets op. Alle afval van 40 jaar supervooruitgang ligt hier begraven. En al dat gif slaat op het gemoed van de mensen. Wie slim is vertrekt. En wie niet vertrekt begint te haten. Of crepeert.

LINDA

Mij maakt u niet bang hoor.

GOMBROWSKI

Dat weet ik schat. U bent hard en u bent niet dom. Dat is een goede combinatie. Ik had u wel als mijn dochter willen hebben.

LINDA

Als Unterleuten zo vreselijk is, waarom bent u hier dan nog?

GOMBROWSKI

Waar moet ik anders naartoe? U moet eens op uw zolder kruipen en uit het dakluik kijken naast de dichtgemetselde schoorsteen. Alles wat u dan ziet, tot aan de horizon, is van mijn vader geweest. De communisten hebben hem gedwongen om al zijn percelen in een Coöperatieve onder te brengen. ik heb er, na de Wende, voor gevochten om al die percelen bij elkaar te houden voordat er een of andere investeerder uit het westen zich door de Europese Unie zou laten betalen om die percelen braak te laten liggen. En nu zit ik hier op dit dierbare stukje arm, verpest land tussen de dierbare, arme, verpeste mensen.

LINDA

Als enige onverpest?

GOMBROWSKI

Nu zijn we er. Ik ben net zo verpest als de rest. Een toegeknepen oog hier, een paar truiken van de foor daar. Soms, als de maat vol is, ook wel eens een harde hand. Bedankt trouwens om me uit dat

gevecht met Kron te halen. Ik was buiten mezelf van woede. Wat er ook gebeurd was, ik had het niet gewild. Ik heb mijn principes. Principes zijn de beste remedie tegen al dat gif hier in de bodem. Aan principes kunt ge u vasthouden zoals Kron zich vasthoudt aan zijn wandelstok. Zodat ge niet verdwaalt. En daarom molesteert ge godverdomme geen kleine kinderen. Luister. Dat met Kroontje was de spreekwoordelijke druppel. We moeten ons haasten.

LINDA

Geen probleem. Ik hou wel van een beetje snelheid.

GOMBROWSKI

Laat ons het allemaal schriftelijk regelen. Ge kunt ook cash geld krijgen in plaats van de verbouwing van uw stallen. Het belangrijkste is dat we het vlot afhandelen.

LINDA

De bouwvergunning.

GOMBROWSKI

Dat is al lang in gang gezet.

LINDA

In gang zetten is niet genoeg. Die vergunning moet op tafel liggen. Anders onderteken ik niets.

GOMBROWSKI

Over twee weken bij de notaris in Berlijn. Tot genoeg **mevrouw Franzen.**

[Audio CUE Veraliber onder spraak Clara](#)
[Lichtcue 28](#)

LINDA

Godverdomme. Ik ben vergeten vragen waarom hij mij persé wou zien. Hij was waarschijnlijk bang dat ik na de gebeurtenissen van dit weekend met Kroontje misschien niet meer bereid was om aan hem te verkopen. Toch niet onder dezelfde voorwaarden. Hij staat natuurlijk onder ongelofelijke druk. En ik, de zogenaamd aanstormende superzakenvrouw, heb niet eens geprobeerd hem in de tang te nemen om de prijs op te drijven... Nee, in de plaats daarvan heb ik mij bereid getoond om mij, na een paar ontroerende verhaaltjes over het verleden, te verheugen over een al lang geleden gemaakte belofte... Zijn aangekondigde versnelling van mijn vergunningsaanvraag is helemaal geen verbetering van het aanbod, dat heeft enkel en alleen te maken met het feit dat meneer haast heeft... Godverdomme toch. Maar goed, je moet nederlagen zien als nuttige ervaringen ...

Linda gaat tijdens dit gesprek naar haar huis en treft daar een lederen handschoen aan. Zonder middelvinger. Ze lacht.

LINDA

Dit is perfect. Ik kan zeggen dat ik **bedreigd ben,**

[Muziekcue na tekst fade op](#)

BOUWEN BOOM

[Muziekcue: cut muziek op laatste Sofietje](#)

47. GERHARD CAPITULEERT

501-510

J G

JULE (roept luid)

Sofietje, sofietje... SOFiETJE!

Ik wil naar huis! Ik wil naar huis!

GERHARD (roept even luid)

Je bent thuis.

JULE

Ik wil naar huis! Ik wil hier weg...

GERHARD

Wat is er gebeurd?

JULE

Sophie was weg. Verdwenen. Ik heb haar in haar wiegje gelegd en toen ik terug kwam kijken was ze weg. En dan heb ik mij omgedraaid en toen lag ze daar. Maar ik heb haar in haar wiegje gelegd!!

GERHARD!!!

GERHARD

Je hebt Sofietje misschien zelf uit haar wieg gehaald en hier neergezet? Misschien ben je dat gewoon vergeten? Dat kan toch?

JULE

Denk je dat ik gestoord ben?

GERHARD

Rustig. Rustig. Is het mogelijk dat iemand de tuin is ingeslopen, Sofietje uit haar wieg heeft genomen en haar hier heeft neergezet, zonder dat jij die persoon hebt gezien?

JULE

Voor Kroontje ben je de lokale Arnold Schwarzenegger, maar als iemand zich aan Sophie vergrijpt, ben ik aan het hallucineren.

GERHARD

Laat ons er van uit gaan dat het gegaan is zoals jij zegt.

JULE

ik praat geen minuut langer met jou als je niet gelooft wat ik zeg.

GERHARD

Ik geloof je toch. Dit is een vreselijke toestand. We moeten samen helder zien te krijgen wat er hier gebeurd is.

JULE

...

GERHARD

Iemand heeft Sofietje dus uit haar wieg gepakt om ons bang te maken.

JULE
Ja.

GERHARD
Wie?

JULE
...

GERHARD
Wie?

JULE
Wie denk je? Dat beest van hiernaast.

GERHARD
Schaller ... dat wil zeggen dat Gombrowski ... Ik geef Gombrowski wat hij wilt. Dan laat hij ons met rust. Het zou een verraad zijn aan alles wat ons heilig is. Hij zou opnieuw gewonnen hebben, met zijn intimidaties, met zijn terreur.

JULE
(huilt nog harder)

GERHARD
Luister ... Niet doen. Ik zet mij nu aan de computer en schrijft twee e-mails. Linda krijgt haar bouwvergunning, zodat ze de grond aan Gombrowski verkoopt. En de natuurbescherming tekent geen bezwaar aan tegen het windmolenpark. Dan is deze hele nachtmerrie binnen een paar dagen voorbij, verzenden?

JULE
Zolang dat beest daar zit heb ik geen huis.

GERHARD
Verzonden.

KRON

Dank u voor dit bos. In dit bos bestaat doden zonder haat, voortplanting zonder liefde, samenwerking zonder wetten, voedsel zonder wetenschap en levensvreugde zonder filosofie. Het spijt mij dat wij het leven opvatten als een weg in plaats van een toestand. Daarom kwellen wij onszelf en anderen met gebeurtenissen die al plaatsvonden of nog zullen plaatsvinden.

Als kettingzaag draait

Audio Cue 16 muziek:

Force Robotshand

Videocue: camera klaarzette, Mathijs klimt op

48. KRON LIEGT DE WAARHEID

511-527

Kr Ka

KATRIN

Waarom heb jij hier 20 jaar geleden met Gombrowski afgesproken? Wie was er nog allemaal bij? Hebben jullie ruzie gekregen?

KRON

Waarom gaat ge niet direct naar Gombrowski als negen van de tien vragen toch over hem gaan?

KATRIN

Nee nee nee. Ik heb recht op de waarheid. Het verleden staat op het punt om mijn toekomst te verknallen. Die kloteruzie tussen jou en Gombrowski heeft al heel mijn jeugd verziekt. Als blijkt dat die nu ook iets te maken heeft met de verdwijning van Kroontje gisteren, dan verhuis ik.

KRON

Gombrowski is onschuldig. Ik ken Kroontje goed genoeg om te weten wat er is gebeurd. Ze heeft zich in het hondenhok van Gombrowski verstopt om u te treiteren. En ze is zeker niet in slaap gevallen. Ze is koppig genoeg om een paar uur te mokken. En pas toen ze daarna bij u thuis kwam, besepte ze wat ze had gedaan en is ze beginnen liegen. Uiteindelijk telt er maar één ding: Gombrowski gaat boeten voor die hele verdwijning, en hij begrijpt dat, dat het zo werkt.

KATRIN

Dus Gombrowski heeft er niets mee te maken?

KRON

...

KATRIN

Dit is heel belangrijk voor mij papa. Ik moet weten of dit hier nog mijn thuis is.

KRON

Kijk eens naar die tak.

KATRIN

Tak? Welke tak? Ik zie niks.

KRON

Zo gaat dat als ge naar het verleden kijkt.

KATRIN

?

KRON

Daar. Het litteken van de wonde is overwoekerd. En dat terwijl die tak destijds een groot stuk van de stam heeft meegetrokken.

KATRIN

Waar stond Gombrowski? En waar stond jij?

KRON

...

KATRIN

Had Gombrowski om een gesprek onder vier ogen gevraagd?

KRON

Hij wilde dat ik mijn verzet tegen de Agrarica stopte en in ruil zou ik dit stuk grond krijgen.

KATRIN

Daarom liet hij je naar hier komen? Om samen het aangeboden perceel af te meten?

KRON

Ik vond dat ook vreemd. Zo midden in de nacht... Een perceel gaan bekijken...

KATRIN

Oké. En toen.

KRON

Het begon al te waaien toen ik vertrok. Uiteindelijk zat ik midden in een storm.

KATRIN

Dus het regende. En dan ben je gaan schuilen onder een boom?

KRON

Beuken moet je gebruiken. Wat dus klinkklare onzin is. Zelfs als ge ervan uitgaat dat een gladde beukenstam met een ononderbroken vochtige bast ...

KATRIN

Ik weet het papa. Ik weet het. Waar is Gombrowski?

KRON

Pardon?

KATRIN

Gombrowski. Wanneer komt hij er bij? Laat mij nu zien waar hij stond. Hier, pal voor ons? Of verder weg? Daar misschien? Aan de betonplatenweg?

KRON

Gombrowski komt niet.

KATRIN

Hoe bedoelt ge, hij komt niet?

KRON

Misschien dacht hij dat onze afspraak niet meer doorging, omwille van het onweer. Wie gaat er nu midden in de nacht buiten in een storm vergaderen?

KATRIN

Maar... Kwam hij later?

KRON

Hij is nooit komen opdagen.

KATRIN
En toen?

KRON
Toen heb ik nog wat gewacht.

KATRIN
En toen?

KRON
Toen sloeg de bliksem in die boom. Een oorverdovende knal.

KATRIN
En die tak brak af.

KRON
(knikt) En ik eronder... Daarna is alles zwart.

KATRIN
Dat is het?

[Audio Cue 17 Einde muziek](#)
Videocue: Icoon

uitbeelding afgelopen

KATRIN
Gewoon een ongeluk? Gombrowski had er niks mee te maken?

Stilte.

KATRIN
Maar iedereen denkt al twintig jaar dat Gombrowski jouw been heeft verbrijzeld.

KRON
(heel zacht) Dat heb ik nooit beweerd.

KATRIN
Maar je hebt iedereen in de waan gelaten?
Al die jaren als je met je kruk liep te zwaaien om te laten zien dat je een slachtoffer was, al die keren dat iemand het waagde aan jou te twijfelen, heb jij je nooit geschaamd?

KRON
(pijnkeet ontsnapt, hij probeert het op een hoestaanval te doen lijken)

KATRIN
De grote boze Gombrowski is dus een verzinsel. Nu begrijp ik waarom je zo zeker weet dat hij niet achter de verdwijning van Kroontje zit. Maar is het zo, papa? Kijk in mijn ogen. Zeg het mij.

KRON

Gombrowski heeft niets met de verdwijning van Kroontje te maken. Er bestaat helemaal geen misdadige Gombrowski. Alleen een half gekke Kron, die misbruik heeft gemaakt van een ongeluk om van zichzelf het slachtoffer van een complot te maken.

KATRIN

Ik moet even gaan nadenken. Bedankt voor je oprechtheid.

Katrin gaat weg. Kron zet zich recht. Boom valt. Hond hangt. Gombrowski ziet hem hangen.

als kettingzaag begint

Lichtcue 31

Boom valt, recht op de val mikken

Lichtcue 32

Audio cue: Klokken 2x

Videocue: Icoon 7 PUT

CUE Gute nacht nacht freunde, tot einde

HOOFDSTUK 7.

[Audiocue fade down](#)

60. Laatste Linda-Gombrowski

LINDA

Meneer Gombrowski, ik heb slecht nieuws voor u.

GOMBROWSKI

Heeft u uw bouwvergunning niet ontvangen?

LINDA

Toch wel, die lag vanmorgen in de brievenbus. Waarvoor dank.
Maar ik ga de Schiefe Kappe niet aan u verkopen.

GOMBROWSKI

Wij hadden een afspraak.

LINDA

Het is niet mijn beslissing.

GOMBROWSKI

Alles is altijd een beslissing.

LINDA

Ik ben bedreigd.

GOMBROWSKI

Onzin.

LINDA

Onthoofde poppen. Handschoenen met afgesneden vingers.

GOMBROWSKI

En dan?

LINDA

Dat maakt me bang.

GOMBROWSKI

Niets maakt u bang mevrouw Franzen.

LINDA

Ik kan u die voorwerpen laten zien.
Mijn besluit staat vast. Ik wil niet verder bij die windmolenoorlog betrokken zijn.

GOMBROWSKI

Omdat u van mij al gekregen hebt wat u nodig had. Ik dacht dat u eergevoel had.

Stilte.

GOMBROWSKI

Was het Kron zijn idee?

LINDA

Kron heeft hier niets mee te maken. Misschien dat dat u een beetje kan kalmeren.

GOMBROWSKI

Mijn woede is op juffrouw.

LINDA

Hartelijk dank voor uw begrip. Zeg, wat is dat eigenlijk?

GOMBROWSKI

Dat is een horizontaalfilterput. Hieronder zit een 20 meter diepe schacht met onderaan een put. In die put wordt zuurstof in het grondwater gepompt zodat er waterzuiveringsoxidatieprocessen plaatsvinden. Het water dat daarna naar boven komt is van drinkwaterkwaliteit. Heel Unterleuten drinkt uit deze put.

LINDA

Amai. Dus als ge het hele dorp wilt vergiftigen, dan moet ge gewoon hier uw gif komen lossen. *(Linda port Gombrowski. Gombrowski trapt hard op haar voet.)*

LINDA

Het is hier zo stil ineens? Waar is uw hond eigenlijk? Fidi? Fidi? Aiaiai. Uw beste vriendin, weg? Tsss. Zonde.

52. GOMBROWSKI VERLIEST ALLES

569-579

B Gom L

GOMBROWSKI (krijgt Fidi niet naar beneden)

FIDI! FIDI! BETTY! BETTY!

Kan er iemand mijn schoenen uitdoen?

Kan er iemand mijn schoenen uitdoen?

Ik krijg geen lucht.

Muziekcue Alpha

54. GERHARD SLAAT SCHALLER IN ELKAAR

588-597

G Sch

Schaller zit op zijn plank maar verdwijnt bijna in de achtergrond. Uiteindelijk merkt Gerhard hem toch op. Stilte.

GERHARD

Het moet ophouden.

SCHALLER

Dat is toch zo. Het is toch opgehouden.

Gerhard is al helemaal opgewonden en dan komt Schaller ook nog eens op hem af. Hij steekt tot zijn grote verrassing zijn hand naar hem uit.

SCHALLER

Het spijt mij.

GERHARD

Zo werkt dat niet. Het volgende. U pakt uw boeltje bij elkaar en u zoekt een ander huis.

SCHALLER

U moet zich geen zorgen maken. Ik doe geen Gombrowski-shit meer. Dat heb ik aan mijn dochter beloofd.

Schaller geeft hem een schouderklopje.

SCHALLER

Op goede burens.

Gerhard reageert niet en daarom gaat Schaller terug naar zijn plank.

GERHARD

U verdwijnt van hier. Er zijn genoeg boerderijen in de buurt.

SCHALLER

Wilt u een pintje?

GERHARD

(schudt van nee) U denkt dat u mij voor de gek kunt houden. Maar dat is nu afgelopen. Ik geef u twee weken. Als het hier tegen dan niet leeg is, dan haal ik de politie er bij. De recherche, als u begrijpt wat ik bedoel.

SCHALLER

Wat wilt u nu? Het is toch sowieso allemaal voorbij.

GERHARD

Wat is er voorbij?

SCHALLER

U weet van niets blijkbaar? Gombrowski is uitgespeeld in heel dat windmolenverhaal.

GERHARD

Waar heeft u het over?

SCHALLER

Die paardenvrouw gaat toch niet aan hem verkopen. Ze heeft hem liggen gehad.

GERHARD

Jij hebt Sofietje ... en waarschijnlijk ook Kroontje ... En niet alleen nu maar ook vroeger ... Ik ben met de mensen gaan praten. Lang geleden is iets anders dan vergeten. 3 november 1991. Er moet een behoorlijk onweer geweest zijn toen, als ik het zo hoor.

SCHALLER

Zwijgen.

GERHARD

Jij had ook toen een leuke job gekregen van je baas, van Gombrowski. Midden in de nacht naar een plek gaan ergens onder een boom om daar iemand te ontmoeten.

Gerhard heeft intussen een zware steeksleutel in de hand, redelijk onbewust.

GERHARD

Had je er zo eentje bij? Of was het een ijzeren staaf?

SCHALLER

Je. Moet. Zwijgen.

GERHARD

Toen is het allemaal een beetje uit de hand gelopen. Kun je je dat nog herinneren?

SCHALLER

...

GERHARD

Ik vroeg of je je dat nog kunt herinneren?

SCHALLER

(geëmotioneerd als een klein kind) Je mag daar niet over spreken. Niemand mag daar over spreken.

GERHARD

Ik ga daar wel over spreken. En niet alleen met jou. Maar ook met de politie. En toen heb je Kron in elkaar geslagen. Ben je met zijn been begonnen? Of hier? Of zo misschien? Weet je waarom er zoveel geweld op de wereld is: OMDAT HET ZO EENVOUDIG IS!.

55. JULE VERTREKT

608-615

J G

JULE

Ben je nu helemaal gek geworden?

GERHARD

Lieveling, ik kan het uitleggen.

JULE

Waag het niet om me aan te raken. Dus dat is verantwoordelijkheid nemen? Van onze gemeenschappelijke poging om tegengewicht te bieden aan de wereld van vandaag heb jij een orgie van geweld gemaakt.

GERHARD

Dat is de enige taal die de mensen hier verstaan, lieveling. Jij hebt mij toch gezegd dat ik ons huis moest verdedigen.

JULE

Hij leeft toch nog?

GERHARD

Een duidelijke waarschuwing, dat is alles...

JULE

Ga weg! Ga weg!

JULE

Hallo taxicentrale? Excuseer, kan ik een taxi krijgen? Unterleuten. Dan betaal ik de heenrit ook wel. Naar Berlijn. Kan u een babyzitje meenemen? **Dank u. Tot zo.**

56. AUTO-ONGEVAL FREDERIK

598-607

F

AANPASSEN

Lichtcue 34

VO op

VO Valentijn

Jule belde ook nog de politie. Ze gaf Gerhard aan, en verklaarde dat ze getuige was geweest van zijn opzettelijke slagen en verwondingen aan het adres van de heer Schaller.

Op datzelfde moment snelde Linda vanuit Unterleuten richting Berlijn. Daar zat Meiler al een paar uur tevergeefs op haar te wachten bij de notaris. Ze zou er nooit aankomen.

In de bocht die Linda al zo vaak zo glorieus had overwonnen, verloor ze de controle over het stuur, niet in het minst door de dicht op elkaar gepakte ornithologen aan de kant van de weg. Haar vaalgroene Range Rover vloog sierlijk door de azuurblauwe lucht, en boorde zijn snuit vervolgens diep in de onvruchtbare zandbodem.

Linda liet het leven met zicht op de strijdende kemphanen. Later zou een van de ornithologen zeggen dat het het meest intense schijngevecht was dat ze ooit hadden mogen gadeslaan. De fenomenale ontroering die deze historische gebeurtenis teweeg bracht, werd als reden aangehaald waarom geen van hen Linda ter hulp was gekomen. Niemand had dit willen missen. Behalve misschien Linda.

58. MOLENS VOOR KRON
625-634
A Ka

VO

En toen besloot Arne dat zijn laatste daad als burgemeester, een grote moest zijn:

Lichtcue 35 beerput

ARNE

Ik laat me geen kloot aftrekken. Ik ga blijven vechten voor die molens! Desnoods ga ik zelf de funderingen graven maar die dingen gaan er komen.

Kron wacht... Ga zitten...

Respect Kron: gij hebt alles perfect gedaan. Ondanks het feit dat gij een van de aanwijsgebieden bezit, en hoewel iedereen dat weet, hebt ge ons allemaal in de waan gelaten dat ge niet mee speelt.

Terwijl iedereen zich in die windmolenoorlog stortte, is “iemand” stiekem door de achterdeur gekropen en heeft Gombrowski bevuild met smerigste der smerigheden: Kleine kindjes.

Ik heb Gombrowki altijd gezien als een gedegen zakenpartner, maar ik dien mijn integriteit te bewaren en daarom moet ik afstand nemen van dit stinkende zaakje. Of het nu de waarheid is of niet.

Ge hebt gewonnen, Kron, ik kies voor de Hasenheide. Gij gaat windmolens bouwen.

KRON

Ik moet ze niet hebben, uw schijtmolens.

ARNE

Gij gaat die windmolens godverdomme aannemen. En deze kloteburgemeester gaat dat er door duwen door middel van een bestemmingsplan waarin staat waar die dingen moeten worden gebouwd.

mept Kron in elkaar

Gij gaat die godverdomse windmolens bouwen, en je gaat dat doen voor Katrin en voor Kroontje. En ge gaat er godverdomme voor zorgen dat uw nageslacht in het dorp blijft. Ze worden **slapend rijk**.

Lichtcue 36

61. ZELFMOORD GOMBROWSKI
651-660
Gom Dochter Gom

VO MATHIJS

Gombrowski had zijn auto thuis laten staan en de 7 km te voet afgelegd om niet in de buurt van de horizontaalfilterput te hoeven parkeren.

Deksel opendoen

Lichtcue 37 bij val deksel

De stilte die volgde nadat hij het deksel boven zijn hoofd had laten dichtvallen, maakte hem bang. Gombrowski nam de zaklamp uit zijn mond in scheen omlaag. Al na enkele meters verdween het

licht zonder de bodem te bereiken. Zijn hart begon pijnlijk tegen zijn ribben te bonken. Hij wilde er uit. Hij wilde licht, lucht, regen. Daar had hij al op gerekend. Langzaam en duidelijk zei hij in gedachten tegen zichzelf dat het onmogelijk was om het zware deksel van binnenuit weer te openen. De enige weg was omlaag.

Gombrowski had geen idee hoe hij het in deze toestand voor elkaar moest krijgen om op de loodrechte ladder de gecompliceerde operatie uit te voeren die hem nog te wachten stond.

Hij stroopte zijn mouwen op, voelde in de zak aan de zijkant van z'n broekspijp en haalde er een etuitje uit, waar hij een scalpel uitpakte. Zacht sneed het lemmet over zijn rechter onderarm. De huid ging zonder verzet en pijnloos open, alsof hij een ritsluiting had geopend. Hij herhaalde de procedure met z'n andere arm. Toen liet hij het mes vallen, hij knipte de zaklamp uit en gooide die er achter aan. In volledige duisternis liet hij zijn armen hangen en voelde het bloed langs zijn tien vingers stromen.

[Audio cue: Start in tempo deel 2 Alpha](#)

Toen sprong de onderwaterpomp aan en zou weldra zijn bloed opzuigen, vibrerend en dreunend verteren en uitspuwen in de douches, wasmachines, afwasmachines, koffiekopjes en pastapannen van het dorp. Van nu af aan zou de put Gombrowski dag na dag oppompen, alle lichaamssappen en substanties in alle fases van organische afbraak, en Unterleuten zou Gombrowski drinken, eten en zich met hem wassen terwijl de politie naar hem op zoek was. Met twee kleine sneetjes is ook Gombrowski aangekomen in de 21ste eeuw. Als het geloof in het goede verzaakt, wordt het vervangen door het geloof in het eigene.

LC 38 volg doek